

SIKKERHETS DATABLAD

Weber.tec 977 - Komponent B

SDS i henhold til EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), Annex II-EU

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 16.07.2008

Revisjonsdato 31.05.2015

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliet navn Weber.tec 977 – Komponent B

Artikkelnr. 41855778b

GTIN-nr. 4011361158770

NOBB-nr. 45209477

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Kjemikaliet bruksområde Fugemasse

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn Weber – Saint-Gobain Byggevarer AS

Postadresse Postboks 6211 Etterstad

Postnr. 0603

Poststed OSLO

Land Norway

Telefon 41 63 50 46

E-post teknisk@weber-norge.no

Hjemmeside www.weber-norge.no

Org. nr. NO 940 198 178 MVA

Kontaktperson Helle E. Fossheim

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Telefon: 22 59 13 00

Beskrivelse: GIFTINFORMASJONSSENTRALEN

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC	Xn; R20, R40, R48/20 Xn; R42/43 Xi; R36/37/38
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Resp. Sens. 1; H334 Acute tox. 4; H332 Skin Irrit. 2; H315 Eye Irrit. 2; H319 Skin Sens. 1; H317 STOT SE3; H335

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten

Difenylmetan-4,4'-diisocyanat prepolymer > 50 %

Varselord

Advarsel

Faresetninger

H315 Irriterer huden.
H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
H332 Farlig ved innånding.
H334 Kan gi allergi- eller astmasymptomer eller pustevansker ved innånding.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Sikkerhetssetninger

P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P285 Ved utilstrekkelig ventilasjon skal åndedrettsvern benyttes.
P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P321 Særlig behandling (se på etiketten).
P405 Oppbevares innelåst.
P501 Innhold/beholder leveres til deponering i henhold til lokale/regionale/nasjonale/internasjonale forskrifter.

2.3. Andre farer

Farebeskrivelse

Inneholder isocyanat. Se informasjon fra produsenten.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Difenylmetan-4, 4'-diisocyanat prepolymer	CAS-nr.: 9016-87-9	Xn Kreft 3; R20, R36/37/38, R40, R42/43, R48/20 Resp. Sens. 1; H334 Acute tox. 4; H332 STOT SE3; H335 Skin Irrit. 2; H315 Eye Irrit. 2; H319 Skin Sens. 1; H317	> 50 %
Beskrivelse av blandingen	Modifisert polyisocyanat. Produktet er en del av et 2-komponent produkt.		
Komponentkommentarer	R-og H-setninger nevnt i pkt. 3 er listet opp i pkt. 16 med fullstendig tekst.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt den skadde fra forurensningskilden. Sørg for ro, varme og frisk luft. Plasser bevisstløse skadde i stabilt sideleie og sørg for frie luftveier. Kontakt lege øyeblikkelig! Ta alltid dette databladet med når du kontakter lege eller ambulanse.
Innånding	Personen bringes ut i frisk luft og holdes i ro under oppsyn. Evt. transporter til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet. Ved pustevansker kan oksygentilførsel være nødvendig. Kontakt lege øyeblikkelig!
Hudkontakt	Rens straks huden: Gni inn huden med flytende såpe og skyll med lunkent vann. Ta av tilsølte klær. Vask straks huden med såpe og vann. Bruk ikke løsningsmiddel eller tynner. Kontakt lege.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Kontakt lege og ta med sikkerhetsdatabladet.
Svelging	FREMKALL IKKE BREKNING! Skyll nese, munn og svelg med vann. Gi mye vann etterfulgt av 3-4 spiseskjeer aktivt kull eller parafinemulsjon. Ikke gi melk eller olje. Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs. Kontakt lege øyeblikkelig! Beskytt luftveiene ved oppkast.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Informasjon til helsepersonell	Forgiftningssymptomer kan komme etter flere timer, behold derfor legeovervåkning i minst 48 timer etter et uhell.
--------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Se rådene i pkt. 4.1. og 4.2.
-------------------	-------------------------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Pulver, skum eller karbondioksid. Vannspray, -tåke eller -dis. Tørrkjemikalier. Større brann bekjempes best med alkoholbestandig skum.
Uegnede slokkingsmidler	Bruk ikke sterk vannstråle som muliggjør spredning av brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Produktet er brennbart, men ikke brannfarlig.
Farlige forbrenningsprodukter	Ved brann dannes tett røyk som kan inneholde giftige gasser. Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂). Nitrogen gasser (NO _x). Hydrogencyanid (HCN).

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk verneutstyr for brannslukking. Bruk bærbart pusteapparat når produktet er involvert i brann.
Annen informasjon	Brann-/varmeutsatte beholdere kjøles med vann eller dekkes med f. eks. karbondioksid-pulver, evt. fjernes dersom det er uten risiko for personellet.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak	Sperr av området. Unngå kontakt med produktet. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk nødvendig verneutstyr. Hold uvedkommende borte fra fareområdet.

6.1.1. For ikke-innsatspersonell

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Unngå kontakt med produktet. Bruk egnet verneutstyr (se pkt. 8).
---	--

6.1.2. For innsatspersonell

For innsatspersonell	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå kontakt med produktet. Stopp lekkasje hvis mulig uten risiko. Bruk egnet verneutstyr (se pkt. 8).
----------------------	---

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Avrenning eller utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn er forbudt. Dem inn med sand, jord e.l. og samle opp i tilsiktede beholdere. Ved utslipp må myndighetene varsles.
--	--

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Beholdere med oppsamlet spill skal være nøye merket med innhold og faresymbol.
--------------------------------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Oppsamlet materiale lagres på tette, merkede beholdere og behandles som angitt under seksjon 13.
-------------------	--

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Unngå søl og kontakt med huden og øynene. Skift straks tilsølte klær. Sørg for god ventilasjon. Personer som lett får allergiske reaksjoner bør ikke håndtere produktet.
------------	--

Beskyttelsestiltak

Tiltak for å hindre brann	Unngå gnister, flammer og røyking.
Tiltak for å beskytte miljøet	Sørg for at produktet ikke trenger ned i grunnvannet, vassdrag, kloakk eller avløp.
Råd om generell yrkeshygiene	Vask hendene før pauser, før tobakksrøyking og før inntak av mat og drikke.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Lagres i kjølig, tørt og godt ventilert lager og i lukkede originalbeholdere.
Spesielle egenskaper og farer	Farlig ved innånding. Irriterer øynene, luftveiene og huden. Kan gi allergi ved innånding og hudkontakt. Mulig fare for kreft.
Annen informasjon	Inneholder isocyanat. Se informasjon fra produsenten.
Forhold som skal unngås	Må beskyttes mot høy luftfuktighet og vann.

Betingelser for sikker oppbevaring

Egnet emballasje	Ikke egnet materiale for lagring: Kobber og kobberlegeringer.
Råd angående samlagring	Holdes avskilt fra syrer og andre stoffer som produktet kan reagere med (se under reaktivitet). Holdes vekk fra næringsmidler, drikkevarer og dyrefor.
Ytterligere informasjon om lagringsforhold	Lagres frostfritt.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Grenseverdier	Norm år
Difenylmetan-4, 4'-diisocyanat prepolymer	CAS-nr.: 9016-87-9	8 timers grenseverdi: 0,05 mg/m ³	Norm år: 2009
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: A	
		8 timers grenseverdi: 0,005 ppm	
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: A	
		Grense korttidsverdi Verdi: 0,01 ppm	
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: A	

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Normale forsiktighetsregler ved håndtering av kjemikalier skal følges. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Øyeskylleflaske skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Tekniske tiltak for å hindre eksponering

Sørg for egnet avtrekksventilasjon.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern

Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes egnet åndedrettsvern. Bruk egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter, type A2/P2.

Håndvern

Håndvern

Bruk vernehansker av: Neopren, nitril, polyetylen eller PVC. For riktig valg av hanskemateriale med hensyn på holdbarhet mot kjemikalier, samt gjennomtrengningstid, søk råd hos kjemisk hanskeleverandør.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern

Ved fare for sprut bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm.

Hudvern

Egnede verneklær

Benytt langarmede verneklær som beskytter mot mulig hudkontakt.

Ytterligere hudbeskyttelsestiltak

Bruk av beskyttelseskremer kan beskytte hud som er utsatt for eksponering.

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Tekniske tiltak for å hindre eksponering

Steng mulige lekkasjesteder for å unngå at produktet slippes ut i vannkilder, kloakk eller miljøet generelt.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform

Pasta

Farge

Mørkebrun.

Lukt

Karakteristisk

pH

Status: I handelsvare
Kommentarer: Ikke relevant.

Kokepunkt / kokepunktintervall

Verdi: 200 °C

Flammepunkt	Verdi: 180 °C
Damptrykk	Verdi: 0,0001 hPa Metode: DIN 51640
Relativ tetthet	Verdi: 1200 kg/m ³ Metode: DIN 51757
Løselighet i vann	Ikke løselig, reagerer (se pkt. 10).
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke selvantennelig
Viskositet	Verdi: 22 mPas Metode: DIN 53019
Egenskaper	Ikke eksplosjonsfarlig

9.2. Andre opplysninger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Stabilt ved angitte lagringsbetingelser og lagringstid.
-------------	---

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Reagerer med sterke oksiderende stoffer. Korroderer kobber og messing. Eksoterm reaksjon med aminer og alkohol. Reagerer med vann under utvikling av karbondioksid (CO ₂). I lukkede beholdere dannes da et trykk med fare for at beholderen kan sprekke.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå kontakt med sterke oksidasjonsmidler. Unngå kontakt med aminer. Unngå kontakt med vann.
-------------------------	---

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Sterke oksiderende stoffer. Aminer. Alkoholer, glykoler.
----------------------------	--

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂). Hydrogencyanid (HCN). Nitrøse gasser (NO _x).
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Toksikologiske data fra komponenter

Komponent	Difenylmetan-4,4'-diisocyanat prepolymer
-----------	--

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeringsvei: Oral
	Verdi: > 2000 mg/kg
	Forsøksdyreart: Rotte
	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeringsvei: Dermal
	Verdi: > 10000 mg/kg
Forsøksdyreart: Kanin	
Type toksisitet: Akutt	
Testet effekt: LC50	
Eksponeringsvei: Innånding.	
Varighet: 4h	
Verdi: 0,490 mg/l	
Forsøksdyreart: Rotte	

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	<p>Produktet klassifiseres som helseskadelig i henhold til gjeldende regler. Produktet inneholder isocyanat som kan gi allergisk reaksjon og irritasjon i luftveiene.</p> <p>Eventuelle forgiftningssymptomer kan først forekomme etter flere timer. Etter sammenblanding av komponent A og B vil produktet herde. Etter utharding vil det ikke være noe helsefare.</p>
----------	---

Potensielle akutte effekter

Innånding	Farlig ved innånding.
Hudkontakt	Irriterer huden. Kan gi hudirritasjon/eksem.
Øyekontakt	Irriterer øynene. Sprut og damp i øynene kan gi irritasjon og svie.
Svelging	Kan forårsake ubehag ved svelging. Svelging kan forårsake magesmerter og brekninger.

Forsinket / repeterende

Allergi	<p>Kan gi allergi ved innånding og hudkontakt. Kan fremkalle alvorlig allergisk reaksjon i luftveiene.</p> <p>Personer allerede sensibiliserte for diisocyanater kan utvikle allergiske reaksjoner ved bruk av dette produktet.</p>
Kroniske effekter	Produktet inneholder isocyanat som kan gi allergisk reaksjon og irritasjon i luftveiene. Kan gi irritasjonseksem. Kan sensibilisere lungevev og fremkalle astma.

Kreftfremkallende, arvestoffskadelige og reproduksjonstoksiske

Kreftfremkallende egenskaper, annen informasjon	Mulig fare for kreft.
Arvestoffskader	Ikke kjent.
Fosterskadelige egenskaper	Ikke kjent.

Reproduksjonsskader	Ikke kjent.
---------------------	-------------

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet	Produktet forventes ikke å medføre risiko for skadevirkninger i miljøet. Men produktet må ikke ledes ut til kloakk eller vannløp eller deponeres hvor det kan påvirke jord eller overflatevann.
---------------	---

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Komponent	Difenylmetan-4,4'-diisocyanat prepolymer
-----------	--

Akvatisk toksisitet, fisk	Verdi: > 1000 mg/l Testvarighet: 96h Art: Regnbueørret Metode: LC50
---------------------------	--

Akvatisk toksisitet, alge	Verdi: 421 mg/l Testvarighet: 72h Metode: IC50
---------------------------	---

Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: 4,5 mg/l Testvarighet: 48h Art: Daphnia magna Metode: EC50
-------------------------------	--

Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Produktet er ikke lett bionedbrytbar.
--	---------------------------------------

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Ikke kjent.
---------------------------	-------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Produktet er uoppløselig i vann.
-----------	----------------------------------

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Produktet må ikke slippes i kloakk eller avløp.
---	---

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Absorber i vermikulitt eller tørr sand for senere deponering på godkjent fyllplass for farlig avfall. Beholdere med oppsamlet spill skal være nøye merket med innhold og faresymbol. Emballasje med rester (uherdet materiale) skal også behandles som farlig avfall.
--	---

Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
---	----

Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 080112 annet maling- og lakkavfall enn det nevnt i 08 01 11
Annen informasjon	Produktet inneholder miljøfarlige stoffer. Sørg for at produktet ikke trenger ned i grunnvannet, vassdrag, kloakk eller avløp. Fare for forurensning av drikkevann selv om små mengder trenger ned i marken.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. UN-nummer

14.2. FN-forsendelsesnavn

14.3. Transportfareklasse(r)

14.4. Emballasjegruppe

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Ikke farlig gods i henhold til transportforskriftene.
------------------------------	---

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-direktiv	Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier ((REACH).
Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, 16.07.2002 nr. 1139, med endringer. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06 2004 nr. 930, med endringer. Stofflisten: Liste over farlige stoffer. Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren. Transport av farlig gods: ADR, RID, IMDG, IATA.
Kvitteringsnr. fra Produktregisteret	92980

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Faresymbol

Helseskadelig

R-setninger

R20 Farlig ved innånding.
 R36/37/38 Irriterer øynene, luftveiene og huden.
 R40 Mulig fare for kreft
 R42/43 Kan gi allergi ved innånding og hudkontakt.
 R48/20 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.

S-setninger

S23 Unngå innånding av damp.
 S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene.
 S26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
 S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
 S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.
 S60 Dette kjemikaliet og dets emballasje skal behandles som farlig avfall.

Leverandørens anmerkninger

Denne informasjon gjelder kun ovennevnte produkt, og behøver ikke nødvendigvis være gjeldende om produktet brukes sammen med et eller flere andre produkter, eller som del av en prosess.
 Databladet er laget på basis av opplysninger gitt av produsenten. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjonen gitt i dette sikkerhetsdatabladet blir lest og forstått av alle som bruker, behandler eller på noen måte kommer i kontakt med produktet.

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]

Skin Irrit. 2; H315;
 Skin Sens. 1; H317;
 Eye Irrit. 2; H319;
 Acute tox. 4; H332;
 Resp. Sens. 1; H334;
 STOT SE3; H335;

Liste over relevante R-setninger (i avsnitt 2 og 3).

R36/37/38 Irriterer øynene, luftveiene og huden.
 R48/20 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.
 R42/43 Kan gi allergi ved innånding og hudkontakt.
 R42/43 Kan gi allergi ved innånding og hudkontakt.
 R20 Farlig ved innånding.
 R40 Mulig fare for kreft

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).

H334 Kan gi allergi- eller astmasymptomer eller pustevansker ved innånding.
 H315 Irriterer huden.
 H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
 H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
 H332 Farlig ved innånding.
 H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Utarbeidet av

Helle E. Fossheim